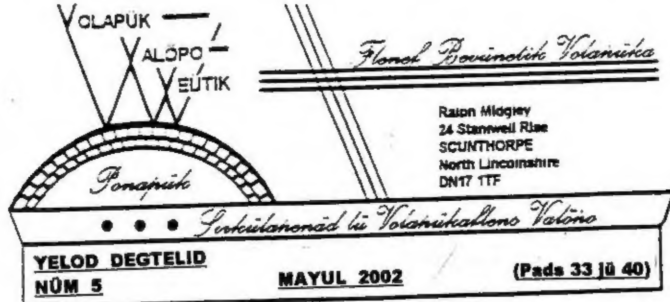

Ralph Midgley
24 Stanwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

YELOD DEGTELID
NÜM 5 **MAYUL 2002** **(Pads 33 jü 40)**

O Volapükaflens Valöpo !

Redakan Sirkülapenäda binom fopan! Bagaf telid änunom olis, das «*Datuval* id esedom obe penedi . . . » Sunädo *Cifal* epenom obe ad sagön, das no binom so bäldik! Ho vi! Binob ob it, kel binom bäldik, no-li? Sedob ome säkusadi obik ladöfik.

Äs sevols osi, Cifal Bishop binom slopan püka latinik as pük bevünetik adelik. Pük at no binon fasilik ad lärnön e söl *Gerald Murphy* se pofazif Liverpool in Linglän no süadükom in tef at. Penom:-

„Ekö sirkülam et lulyelik dönu! Pük latinik binon dönu in vogäd. No kanob vitön tikodi, das lanälim nulik tefü pük at debon osi ledesire lucädik vöna. Fovo utos, kelos stunükos obi mödo binon nekom licinana balid püka latinik, sevabo: Litaliyänapük in studadisin pükas foginik in juls äsi lejuls in län at, pläamü tidodems kösömik pro vakenans. Litaliyänapük kobükon dilis valik diletas süntagik e gramatikas, kels, ma tidans, ledutons lü pük latinik; Litaliyänik binon pük nulädik, kel labon veüti levemik pro obs as Yuropans. Estudob püki latinik in jul e pos yels anik äkanob spikön gudiko Litaliyänapüki. No dotob völadi tefik onas. Utos, kelos ämaskaros as stud latinik in jul obik äbinon gagot voik; ämutobs konyugön, deklinön e miedetön vödis setas diotik äs : «feilans ävitoms sagitis nafanas» e somikos. Äbinos ga dil steifülas smilöfik zifalejulas ad züpädön julis livätik i ad kotenükön laidäli niverik, das studans mutons dalabön xami staböfik in pük latinik. Begö! güflekolös tonodasirkoti !! (= discus)."

Jinos, das söl *Murphy* binom slopan ni püka latinik, ni Volapüka, ni Sperantapüka, ni ela Interlingua!

Valikosi Gudikün Oles ed Olikanes

Ralph

V:34:2002

PÜK LATINIK AI LIFÖL
FA S. N. KALEGIN

Dabinon ced ti valöpo dasumöl, das pük latinik binon pük deadik, bi Román, kö äspikoy püki latinik ya vönao no plu dabinon.

Pos däfal Romäna Vesüdik dü yeltum lulid, pük oka ämuton deadön, bi Lamporän Lofüdik Büzantänik äbinon polan kuliva Grikänik. Jenöfo pük latinik spikotälik äfinon as pük somik, e su stab ota püks votik defomons, as sam püks "nulik" penemöl : Litaliyänik, Fransänik, Spanyänik e votiks.

Ye kiöpao erigon-li pük latinik Zänodatimäda, medü kel tumots lautotas nolavik e godaviks pädunons äsi milots setülas e poedotas ?

Verat binon, das pük latinik no lölöfiko ideadon. Fom literatavik äfövon e pägebon nog sekaliegiko dü plu ka yels mil as pük bevünetik, bü valikos in nolav. Ab no te äpenoy me pük at, ab id äspikoy. In tidöps löpikum mödik tidod pädunon te medü pük latinik; medü pük at kult pädunon, e klüliko medü pük latinik äspodoms nolavans.

Sekü atos, dü tim at pük äfövon ad daglofön. E gebäd at literatava latinik äbinon kod gemoteda püka me sinif veratik völa, sevabo : su stab foma literatavik, da yelmils mödik dakipöla, ägemotedon pük pöpedik. E fümiko Zänodatimäd äpledon rouli, sosus äprimoy ad gegolön lü Vönädot, ai plu lü püks vönädik e lü lautots fa poedans gretik yelas vönädik.

Anu kanoy sagön, das atos äbinos bü tim lunik, nog dü Zänodatimäd; posä äkömon timäd votik, ven Fransänapük ädareigon

e pük latinik *tio* päglömon. Yeltums *degjölid - degzülid* äbinons yeltums *nuläda e mödikos* ägolos *pödio*. Pük latinik päplaädon fa püks nulik. Ün tim et literatav Fransänik *e* Deutänik vifiko äprogedon.

Ye äfövoy ad studön püki latinik in juls löpikum *ed* in nivers. Samo : in zif Paris ädabinon igo "Harat Latinik" sonemik, kö valikos ätidos medü pük latinik. Atos temunos nämi lifik *e* stuniki püka, medü kel päjafons lautotis nedeadöfik, kelis äfövoy *e* fövoy ad tradutön jünu.

Ün tim *obas* steifüloy *ad* geblinön püki at ad pagebön pro tefs bevünetik. In läns *difik* vola pabükons gaseds, samo : MAS (Fransän), MELISSA (Belgän), *VOX* LATINA (Deutän) *e* vödabukis. Jafoy lautotis nulik *e* bükoy bukis. *Fovo* lautoy lautotis nolavik, spodoy, noganükoy kobikamis; radion *igo* vobon in tef at.

Nu *gekömobsös begö*! lü tiäd lartüga *oba e datikobsös* : kanoy-li nemön "*pedeadöl*" püki, kel ya dü plu ka yels telmil binon stum tefas pükik bevünetik, medü kel jafoy literati *e* fövoy ad kosädön ko milats menas travärü vol lölik?

No! Pük latinik lifon jünu, *ab evedon* plu ka "pük liföl" - *evedon suspük*, kel duton alikane, kel studon oni !

Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ Ⅱ

VEGIJONIANS

Odugolob lifi te balna. Jonobös flenöfi lenu, *bi no obestepob* vegi at dönu.
(William Penn)

Ven mus besmilon kati, ekö hog nilo.
(Spiket Nigeriyänik)

TÄVAVENTÜR IN KURDÄN (II) FA DOKAN KARL MAY

"No! *Halef* kuradik oba neai elabom dremäli!"

Sevälöfiko ätulom lipabalibi okik, kel ädavedon nedeto se hers nemödik e deto se hers anik, älumufükom turbani se flom; in säed fom smalik e nepinädik oma päjadamagodon so geiliko äs äkanon, ed ämufovükom günülis me läten petegölis. Pos preparam at magädabik, äsagom fefo :

"Sagol verati, *éfendi* (= o söl ledigik), binol man sapikün e krigan gretikün Vesüdäna, labol güni fümik ad deidön leoni e beri; dalabol güni, se kel kanol jütön nenropiko glöbis mödik; labol i günülis tel, me kels kanoy jutön mälna ünü minut bal. Ab ob binob flen e jelodan ola *Haci Halef Omar* ed ai pajelodöl fa ob, ebinol sefik äs ai pajelodöl fa *Álà* e Profetan. Id adelo ogaledob gönü ol, dat neflen no okanom dämön heri semik kapa olik!"

"Spelob atosi," ägespikob vemo fefiko, do töbo äneletob smilili. *Halef* smalik oba äluglorükom viliko, ab äsevob dönu, das äkanob konfidön omi in tef alik. Ya omaifüköl dönu mudi ad glorükön oki it, päropom fa kompenan obsik.

Ilüvobs *Jirvan*avilagi ya dü gödalit e pikompenobs fa *Jeiq* ona su dilil vega. Nu lofüd pianiko ivedon litikum ed anu stral balid sola suixänöl äfliton bei obs ad litükön vatis fluma *Zab* me lits lenidik. Nu dugan obas äbunom de jevod, äkienom ko logod lüodü lofüd ed ävogädom, setenüköl bradis :

"*Ia jems, ia jems, ia jems!* - o sol! o sol! o sol!"

Äblibom su kiens jüs glöb filik idatovon lölöfiko love horit, poso äsuxänom jevodi dönu.

Pisüpädob, ed äsäkob omi :

"Binol-li *ceside* (= leplekan diaba)?"

"Nemoy obis so, o söl," ägespikom, e boso epaudöl, äfovom :

"Nu fovo no lükonfidol-li obe oli?"

"Kikodo säkol-li somikosi?"

"Neai elilol-li menis, kels espikons mu badiko dö obs?"

"Suvo elilob atosi, ab olükonfidob ole obi dönu. Bevü *cesidi* eseivob menis gudik mödikum, ka bevü cils ela *Mohámed* e mödikans de *Jeiq's* e *Kaval's* omas evedoms flens obik."

Äsuilogedom pesüpädölo.

"*Qodiè* (= o büdal) sevol-li cifis e predalis elas *cesidi*?

"Si; äkomob dü zäl gretik in *Bàdri* ed äbinob lotan ela *Jeiq Adi*."

"Pardolös, o söl, no däloy, das slaman semik komom dü zäl gretik!"

"No binob slaman, ab kritan. Ab hiat, dünan oba *Haci Halef* binon *Merd al Islam*, e dönu ädalom komön."

Älogob logodi nekredovik ela *Ceside* ed äsetirädob eli *Melek-Taus* obik (= vöd, kel sinifon tonodo "reg hipaf), keli älabob as lagoti in lefad zü särvig dis klot. Anu posä ilogom fomi ota, ävokädom ko stun gretikün :

"O *Melek -Taus*, keli lesevans te gudiküns ela *Mir Jeiq Qan* getoms ai! O söl, if verato binol kritan e no *ceside*, nem ola binon *Kara Ben Nemsi* !"

"Enemoy obi soiko in län et."

"Klu ol, binol-li foginan, kel ekomipol ko obikans ta soldats ela *Mutésarif* di *Mósul* ?"

"Si; ven ädedietob obi, el *Mir Jeiq Qan* ägivom eli *Melek-Taus* at obe as mali daseva, if oneodoböv dünis de *ceside* seimik."

"*Qodiè, ceside* alik oblümon ad givön lifi oka pro ol, if ulogom mali jerik at. Büdolös ai utosi, kelosi osötob dunön; odunob valikosi !"

"Vipob te, das oblinol obi sefiko lü *Zibar*-Kurdänans."

"Ojenos, o söl! Is flum binon ed us, len jol seaton *kelek* (= floted pemeköl me hikaparaskins pesubladöl), kel opolon obis love vat."

"Floted duton kime-li?"

"*Nezanum* (= cif vilaga) ebumom oni; ye lödan alik vilaga dalom gebön oni."

"Nek votik-li?"

"Nek."

"Klu ebinoms vilagilödans, kels is elovevegoms ya bü obs!"

"Adelo-li?"

"Si; ekö vegeds nulik jevodas tel. Is deto *kelek* eseaton ed us monitans ekömons. Stags vatöfik äglofons; bü düp ba bal äpodätagons. Telans at elaboms kodi kinik ad golön lü jol etflanik-li? Flum binon mied is - klu ogoloms te lü *Zibar*-Kurdänans. Kikodo no monitoms-li ko obs?"

"Söl - ba binoms mans vilaga votik, u kels ledutoms lü tribüti votik, kels fädo te etuvoms flotedi, ed egeboms oni."

"No; binoms mans tel vilaga olsik. Dünan oba elogom omis, ven ämomonitoms."

Älogedom meditölo fo ok e süpo äseiton neviädiko nami sui gleipäd neifa, kel äbinon vaf soelik oma.

(Dil kilid kanols reidön in Sirkülapenäd mula balidkömöl)

NUNS SE VOL LÖLIK

Nuned pro alans

Smök dämükon breini e visedäli bäldikanas. Nolavans Britänik examoms bäldikanis mältumluldeg ko lifayels mäldeglul u plu ad registarön kösömotis onas tefü smök e drin, e ad leigodön onis ko visedäl pösodas at. Pos yel bal, degmäldil alik eperon visedäli bosik. Fal äbinon jüs folna geilikum lä smökans, ka lä nesmökans u smökans büik. Smök läsükon bludaduflumi du veins, kel kanon kodön fikulis ladik.

Geilöp südöfik

Ma nunod yelik de noganükam bevünetik privatik : el "*Transparentia*," Suomiyän binon län pu rübik in vol. Esumon pladi stümik at, keli dü yels kil edalabon Danän.

Utans, kels sevons gudiküno numön

Studans mäl se Tsyinän äbinoms vikodans lä Pleds Bevünetik Lümpik Matematik in zif Washington (Tats Pebalöl) ün Yulul yela 2001. In mäted finik, kvip Tsyinänik evikodon kvipis Lamerikänik e Rusänik, kels efinons in plad telid. Kobo, Tsyinän egeton könis goldik mäl, Rusän egeton könis lul e Tats Pebalöl egetons könis fol. Letälenans matematik se Tsyiosenän Sulüdik, Bulgarän e Lindiyän id egetons könis. Läns jöldegkil ekompenons in Pleds Lümpik Matematik, kels erigons in Rumän.

Düp kinik binos-li, begö!

Bijop zifila : Bergamo in Litaliyän Nolüdik vilom, das kloks glügas seilons bevü düp teldegbalid soara e düp velid göda. Büo, kloks ela Bergamo etoenons düpi lafik alik. Ab bijop tikom, das mens it dalabons glokis anu, e no neodons meibis laodik somik.

Nilikünan, begö!

Cinädan Danänik ebumom laviani balid itjäfidik pro mens. Desin binon, das visitans zälas ela "Rock" paveigons medü polataned da cem, kö pabanons e paklinükons me kefs tülöl; fino pasobükons e palavons. Flano paveigons klots pösodas tefik in bogs vato-nedugolovik. Sperimänt pedunon ya ko lavian menik at lä zäl "Hurricane" in zif Bremen (Deutän).

V:40:2002

RÄTILS PRO FAMÜL LÖLIK

1. Ninükolös tonati, kel defon :

K	N	H
P	T	L
I	N	?

2. Dislienükolös utani, kel no binom noatädan famik :

ZOTRAM
SATSURS
REVID
MOALES

3. Ninükolös vödi, kel lölöfükon vödi balid, e kel primon vödi telid : (Geidavöd : Neviet)

B - - G

4. Dislienükolös nemi zifa sököl, kel no leduton :

WASHINGTON, LONDON, PARIS, BONN, MADRID

5. Ninükolös nümi, kel defon :

